

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М.І. ПИРОГОВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

На методичній нараді кафедри
терапевтичної стоматології ВНМУ
ім. М.І. Пирогова
Завідувач кафедри професор ЗВО
 Марія ШИНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА
«28» серпня 2023р.
Протокол №1

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для викладачів та самостійної роботи лікарів – інтернів

Навчальна дисципліна	ОК 31 Терапевтична стоматологія
Тема заняття №12	Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу.
Курс	інтернатура
Факультет	стоматологічний
Укладач	Доцент ЗВО Олена МУНТЯН

Тема 12.

Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу.

Мета практичного заняття:

Вивчити помилки і ускладнення при лікуванні карієсу зубів, їх причини і способи усунення.

Завдання на формування початкового рівня знань:

1. Основні та додаткові методи обстеження хворих карієсом зубів.
2. Клініку, діагностику, диференційну діагностику карієсу.
3. Знати методи і засоби знеболювання при лікуванні карієсу.
4. Знати правила надання невідкладної допомоги при виникненні ускладнень під час знеболювання.
5. Знати лікувальні прокладочні матеріали та матеріали для тимчасового пломбування.

Література:

Основна:

1. Лекції кафедри терапевтичної стоматології.
2. Терапевтична стоматологія : підручник у 4 т. / [М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, М. Ю. Антоненко та ін.]. – Київ: Медицина, 2010. – 640 с.
3. Терапевтична стоматологія / [А. К. Ніколішин, В. М. Ждан, А. В. Борисенко та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 680 с.
4. Барер Г. М. Рациональная фармакотерапия в стоматологии / Г. М. Барер, Е. В. Зорян. – Москва: Литтерра, 2006. – 562 с.

Додаткова:

1. Морозова С. И. Заболевания слизистой оболочки рта / С. И. Морозова, Н. А. Савельева. – Москва: МИА, 2012. – 268 с.
2. Барер Г. М. Терапевтическая стоматология. Ч.3. Заболевания слизистой оболочки полости рта / Г. М. Барер, Е. А. Волков, В. В. Гемонов. – Москва: ГЕОТАР-медиа, 2006. – 286 с.
3. Заболевания слизистой оболочки рта и губ / Л. А. Цветкова, С. Д. Арутюнов, Л. В. Петрова, Ю. Н. Перламутров. – Москва: МЕДпресс-информ, 2006. – 201 с.

Умовно всі помилки і ускладнення діляться на 4 групи:

1. при діагностиці
2. при препаруванні каріозної порожнини
3. при пломбуванні
4. після лікування

При діагностиці:

1. Неправильний діагноз. Причини: недостатнє обстеження. Особливо важлива правильна діагностика глибокого карієсу й правильний підхід до лікування. Способи усунення: використання додаткових методів дослідження (ЕОД) і лікування гострого або хронічного глибокого карієсу з використанням лікувальних прокладок.

При препаруванні каріозної порожнини:

1. Розкриття порожнини зуба (гострий травматичний пульпіт). Причини: необережне проведення етапу некректомії особливо при гострому глибокому карієсі. Способи усунення: лікування травматичного пульпіту за показаннями біологічним або хірургічним методом.

2. Перфорація стінки каріозної порожнини. *Причини:* недотримання правил препаровки, робота «наосліп», грубі маніпуляції бором, екскаватором, використання фісурних, зворотньоконусних або кулястих борів маленьких розмірів. *Способи усунення:* Закриття перфораційного отвору пломбувальним матеріалом.
3. Відлом стінки каріозної порожнини. *Причини:* ричагоподібні рухи бором у процесі препаровки. *Способи усунення:* Відновлення зруйнованої стінки каріозної порожнини пломбувальним матеріалом, або ортопедичними конструкціями: вкладки, коронки й ін.
4. Ушкодження зубним бором суміжних зубів. *Причини:* скупченість зубів, препаровка без виведення порожнини на жувальну або іншу поверхню. *Способи усунення:* препаровка і лікування спочатку поверхневого карієсу суміжного зуба, потім - ураженого.
5. Ушкодження ясеневого краю. *Причини:* необережне препарування каріозних порожнин II, III, IV і V класу за Блемом. *Способи усунення:* провести зупинку кровотечі, лікування карієсу й призначити антисептичні полоскання й обробку ясеневого краю протизапальними мазями.

При пломбуванні:

1. Невідповідність кольорів пломби і емалі коронки зуба: *Причини:* підбір кольору пломбувального матеріалу при штучному освітленні, недотримання правил препаровки (скіс емалі, видалення пигментованого дентину) і неякісне проведення пломбування (пошарове нанесення дентину й емалі), шліфування й полірування зуба. *Способи усунення:* повторне лікування, ретельний підбір кольору майбутньої реставрації при природному освітленні, дотримання правил препаровки, пломбування і остаточної обробки пломби.
2. Відсутність контактного пункту між накладеною пломбою й сусідніми зубами або між двома апроксимальними пломбами в суміжних порожнинах. *Причини:* недотримання правил пломбування: розклинення зубів і використання матриць, кілець і інших пристосувань. *Способи усунення:* суміжні порожнини пломбувати й обробляти роздільно, використати допоміжні засоби: клини, кілочки, матриці, кільця, штрипси.

Після лікування:

1. Запалення і некроз пульпи. *Причини:* препаровка без охолодження, використання сильнодіючих антисептиків, недостатня медикаментозна обробка антисептиками, відсутність лікувальної прокладки при глибокому карієсі або недостатній ізоляції пульпи лікувальною прокладкою, тиск пломби на дно каріозної порожнини, токсична дія пломбувального матеріалу при недостатній ізоляції дентину. *Способи усунення:* лікування пульпіту методом вітальної або девітальної екстирпації.
2. Вторинний карієс і випадання пломби. *Причини:* недостатнє видалення некротизованих тканин емалі й дентину, неправильно сформована порожнина, недостатнє висушування порожнини, надлишок прокладочного матеріалу, порушення методики шліфування й полірування пломби, неправильний вибір пломбувального матеріалу при

найгострішому карієсі, погана гігієна порожнини рота й зниження резистентності організму при загальних захворюваннях. *Способи усунення*: повторне лікування з дотриманням правил препарування, пломбування, використання детекторів карієсу, лікування загального захворювання, патогенетичне лікування карієсу й навчання правилам гігієни порожнини рота.

3. Травматичний періодонтит. *Причини*: завищений прикус внаслідок неправильного відновлення анатомічної форми зуба. *Способи усунення*: видалення пломби і ендодонтичне лікування з наступним відновленням анатомічної форми зуба.
4. Папіліт (запалення ясеневого сосочка). *Причини*: відсутність контактного пункту, нависаючи краї пломби, травма матрицею, наявність прихованої пришийкової порожнини на апроксимальній поверхні зуба. *Способи усунення*: повторне лікування з використанням матриці, клинів, кільця, створення контактного пункту, сандвіч-техніка пломбування при наявності пришийкових порожнин.
5. Переломи реставрації. *Причини*: неправильно сформована порожнина, товщина пломби менш 2 мм, неправильно сформована додаткова площадка. *Способи усунення*: повторне пломбування з дотриманням правил формування додаткової площадки й порожнини.